

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0278/2002

5 september 2002

VERSLAG

over de aanbevelingen van het Europees Parlement aan de Commissie inzake de sluiting van overeenkomsten inzake economisch partnerschap met ACS-regio's en -landen
(2002/2097(INI))

Commissie ontwikkelingssamenwerking

Rapporteur: Yasmine Boudjenah

Rapporteur voor advies (*):

Gary Titley, Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie

(*) Hughes-procedure

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPRESOLUTIE	5
TOELICHTING	14
ADVIES VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, EXTERNE HANDEL, ONDERZOEK EN ENERGIE (*)	19

(*) Hughes-procedure

PROCEDUREVERLOOP

Op 16 mei 2002 deelde de Voorzitter van het Parlement mede dat de Commissie ontwikkelingssamenwerking toestemming was verleend tot opstelling van een initiatiefverslag, overeenkomstig artikel 97, lid 5 van het Reglement, over de aanbevelingen van het Europees Parlement aan de Commissie inzake de sluiting van overeenkomsten inzake economisch partnerschap met ACS-regio's en -landen.

Op 13 juni 2002 maakte de Voorzitter van het Parlement bekend dat de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie was aangewezen als medeadviserende commissie en dat deze commissie overeenkomstig de "Hughes-procedure" zou worden betrokken bij de opstelling van het verslag.

De Commissie ontwikkelingssamenwerking benoemde op haar vergadering van 18 april 2002 Yasmine Boudjenah tot rapporteur.

De commissie behandelde het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 19 juni, 11 juli en 3 september 2002.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de ontwerpresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Joaquim Miranda (voorzitter), Margrietus J. van den Berg en Marieke Sanders-ten Holte (ondervoorzitters), Yasmine Boudjenah (rapporteur), John Bowis, Marie-Arlette Carlotti, Maria Carrilho, John Alexander Corrie, Nirj Deva, Fernando Fernández Martín, Concepción Ferrer (verving Vitaliano Gemelli), Colette Flesch, María Esther Herranz García (verving Luigi Cesaro), Richard Howitt, Margot Keßler (verving Wolfgang Kreissl-Dörfler), Bashir Khanbhai (verving Anders Wijkman), Glenys Kinnock, Karsten Knolle, Nelly Maes (verving Paul A.A.J.G. Lannoye), Miguel Angel Martínez Martínez, Hans Modrow, Ulla Margrethe Sandbæk, Francisca Sauquillo Pérez del Arco, Maj Britt Theorin, Felekna Uca (verving Luisa Morgantini), Elena Valenciano Martínez-Orozco (verving Karin Junker) en Jürgen Zimmerling.

Het advies van de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie is bij dit verslag gevoegd.

Het verslag werd ingediend op 5 september 2002.

ONTWERPRESOLUTIE

Resolutie van het Europees Parlement over de aanbevelingen van het Europees Parlement aan de Commissie inzake de sluiting van overeenkomsten inzake economisch partnerschap met ACS-regio's en -landen (2002/2097(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de verklaring van Kaapstad over de komende ACS-EU-onderhandelingen met het oog op het sluiten van nieuwe handelsovereenkomsten die op 21 maart 2002 is goedgekeurd door de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU¹,
 - gezien het verslag over de handel en ontwikkeling in 2002 van de Conferentie van de Verenigde Naties over handel en ontwikkeling,
 - gezien het Commissievoorstel inzake de sluiting van overeenkomsten inzake economisch partnerschap (OEP) met ACS-regio's en -landen² en de aanbeveling van de Raad van 17 juni 2002 waarin de Commissie toestemming wordt verleend OEP's met de ACS-regio's en -landen³ te sluiten,
 - gezien de op 27 juni 2002 in Punta Cuna door de ACS-Raad van ministers aangenomen onderhandelingsrichtsnoeren voor de economische partnerschapsovereenkomsten en het op 19 juli 2002 door de 3de Top van regeringsleiders en staatshoofden in Nadi aangenomen besluit inzake de sluiting van de partnerschapsovereenkomsten en de deelname aan het internationale handelssysteem,
 - gelet op artikel 97, lid 5 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie ontwikkelingssamenwerking en het advies van de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie (A5-0278/2002),
- A. zich ervan bewust dat de voordelen en kosten van de multilaterale liberalisering van de handel in het kader van de Uruguay-ronde ongelijk verdeeld zijn tussen de industrie- en ontwikkelingslanden en dat deze mondiale ongelijkheid gecorrigeerd moet worden ten behoeve van de ontwikkelingslanden via een grondige hervorming van het internationale handelssysteem,
- B. zich ervan bewust dat de EU en de ACS-landen een aanzienlijk aantal leden in de Wereldhandelsorganisatie (WTO) tellen en derhalve het verloop van de tot 2005 durende onderhandelingen kunnen en moeten beïnvloeden door ervoor te zorgen dat de rechten van de ontwikkelingslanden worden erkend,
- C. overwegende dat de EU op de IVe ministersconferentie van de WTO in Doha een *waiver* heeft verkregen voor de unilaterale handelspreferenties die in het kader van de overeenkomst van Cotonou aan de ACS-landen zijn toegekend,
- D. constaterend dat de ACS-landen hun marktaandeel in de EU van 7% in 1976 tot 4% in 2000

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

² SEC(2002) 351 def.

³ Nog niet in het PB gepubliceerd.

hebben zien dalen, terwijl circa 70% van hun export naar de EU slechts tien producten omvat,

- E. verheugd over de onlangs door de ACS-landen geboekte vooruitgang bij de regionale integratie; met name het belang overwegende van het Afrikaanse integratieproces in het kader van de Afrikaanse Unie en van mening dat bij de sluiting van de economische partnerschapsovereenkomsten voorrang moet worden gegeven aan de ondersteuning van deze pogingen tot integratie,
- F. overwegende, onder verwijzing naar de noodzaak om voor de Europese consument productveiligheid te verzekeren, dat de problemen van de ACS-landen om hun producten naar de EU te exporteren van velerlei aard zijn en met name te wijten zijn aan:
 - a) het feit dat de ACS-landen van oudsher voornamelijk grondstoffen exporteren, in plaats van deze te gebruiken om gevarieerde eindproducten met een toegevoegde waarde te vervaardigen die minder onderhevig zouden moeten zijn aan sterke prijsschommelingen die meestal naar beneden tenderen,
 - b) het feit dat de Lomé-instrumenten (Stabex en Sysmin) die waren bedoeld om gegarandeerde prijzen te verzekeren niet aan de behoeften van de ACS hebben beantwoord en die in het kader van de Overeenkomst van Cotonou zullen worden vervangen door steun in het geval van kortetermijnschommelingen in de exportopbrengsten,
 - c) de EU-subsidies die de handel ontwrichten, met name in de landbouw-, visserij- en voedingsproductensector, maar merkt op dat de EU op de ministeriële bijeenkomst van de WTO in Doha een welkome toezegging deed om de exportsubsidies geleidelijk aan af te schaffen,
 - d) de toepassing door de EU van technische belemmeringen en sanitaire en fytosanitaire maatregelen alsmede strikte regels met betrekking tot de herkomst van producten, die de ACS-landen die over een ontoereikende wetenschappelijke en technologische infrastructuur beschikken slechts met moeite kunnen naleven en die niet altijd noodzakelijk zijn om de productveiligheid voor de Europese consumenten te waarborgen, maar wel extra kosten met zich brengen,
- G. overwegende dat in het kader van de komende handelsonderhandelingen tussen de ACS en de EU aandacht moet worden besteed aan zaken als de gevolgen van niet-tarifaire belemmeringen en de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, welke van invloed zijn op het vermogen van de ACS om voordeel te trekken uit een verruimde toegang tot de markten van de EU,
- H. bezorgd over het feit dat tegelijkertijd diverse andere onderhandelingen zullen plaatsvinden die de onderhandelingen over de overeenkomsten inzake economisch partnerschap (OEP) zullen beïnvloeden, zoals de onderhandelingen van de WTO-ronde (afloop: januari 2005), de onderhandelingen inzake de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten (AOHD) te Genève, de uitbreiding van de EU (2004), de Afrikaanse integratie (NEPAD, AU, ...), de vrijhandelszone van Noord- en Zuid-Amerika voor enkele ACS-landen en andere initiatieven met betrekking tot regionale integratie, de herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), de herziening van het stelsel van algemene preferenties (SAP) in

2004 en de herziening van de Overeenkomst van Cotonou waarmee overeenkomstig artikel 95 van deze overeenkomst in 2004 een begin zal worden gemaakt,

- I. overwegende dat de ACS-landen grote problemen zullen ondervinden om tegelijkertijd aan de diverse onderhandelingen deel te nemen en dat de ongelijkheid van de partijen als het gaat om financiële armslag, personeel en instellingen ten hemel schreiend is,
- J. overwegende dat de overeenkomsten inzake economisch partnerschap het bestaande handelsregime tussen de EU en de ACS-landen ingrijpend zullen wijzigen,
- K. overwegende dat de onderhandelingen over nieuwe handelsakkoorden de gelegenheid zouden moeten bieden om een algemeen kader te scheppen voor de structurele transformatie van de economieën van de ACS-staten, opdat zij van de mondialisering kunnen profiteren, en overwegende dat het effect van de nieuwe handelsakkoorden op de ontwikkeling van de ACS-staten in het centrum van de onderhandelingen dient te staan,
- L. overwegende dat de liberalisering van de handel in het algemeen en wederzijdse handelsovereenkomsten met de EU in het bijzonder, mogelijk hoge aanpassingskosten, derving van staatsinkomsten en verlies aan arbeidsplaatsen met zich zullen brengen,
- M. gezien de smalle belastinggrondslag van veel ACS-landen en de problemen die zij kunnen ondervinden bij het mobiliseren van alternatieve inkomstenbronnen, zoals de invoering van BTW en verhoging van de BTW waar deze reeds bestaat,
- N. overwegende dat infrastructuurvoorzieningen en openbare diensten en het stimuleren van particuliere investeringen vanuit het buitenland voor de ontwikkeling en de handel onontbeerlijke elementen zijn en dat de ACS-landen op deze gebieden een aanzienlijke achterstand hebben opgelopen die met name te wijten is aan de vaak inadequate structurele aanpassingsplannen die door internationale financiële instellingen zijn opgelegd en aan de buitenlandse schuld, en dat het van essentieel belang is dat deze vraagstukken met voorrang worden aangepakt,
- O. overwegende dat in de verklaring van Doha over de handelsgerelateerde aspecten van intellectuele eigendom (TRIPS) en de volksgezondheid wordt bekrachtigd dat de volksgezondheid dient te prevaleren boven commerciële belangen en dat landen het recht hebben de volksgezondheid te beschermen en met name de toegang tot geneesmiddelen voor iedereen te bevorderen,
- P. overwegende dat de landbouw in veel ACS-staten een belangrijke multifunctionele rol speelt, waaronder plattelandsontwikkeling, milieubescherming en voedselveiligheid,
- Q. overwegende dat de sluiting van OEP's en de herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid zeer belangrijke gevolgen zullen hebben voor de voedselvoorziening en de landbouwsector van de ACS-landen, die zolang de economieën van deze landen niet zijn gediversifieerd voor de meeste ACS-landen een zeer belangrijke sector zal blijven en die gedurende deze economische overgangsfase van essentieel belang is omdat de armoede vooral de plattelandsgebieden treft, hoewel ook de voedselvoorziening voor stedelijke gebieden een punt van toenemende zorg is,
- R. overwegende dat veel ACS-staten kleine, kwetsbare, niet aan zee gelegen of insulaire

ontwikkelingslanden zijn die voor hun exportinkomsten afhankelijk zijn van een enkel product of van een beperkt aantal producten en dat vele van hen inherente problemen voor hun ontwikkeling ondervinden als gevolg van hun geringe omvang, afgelegenheid, ecologie, klimaat en kwetsbaarheid voor natuurrampen en externe shocks,

- S. overwegende dat alle handelsakkoorden tussen de ACS en de EU zodanig gestructureerd moeten zijn dat er zo min mogelijk ongelijkheid bestaat tussen mannen en vrouwen als het gaat om de toegang tot productiemiddelen, kredieten en opleiding,
- T. erop wijzende dat de eerbiediging van de mensenrechten, de rechtsstaat en het behoorlijk bestuur onmisbaar zijn voor de bevordering van de ontwikkeling,
1. wijst erop dat het partnerschap EU-ACS bedoeld is om de economische, culturele en sociale ontwikkeling van de ACS-landen te bevorderen en te bespoedigen, dat de economische en handelssamenwerking beschouwd moet worden als een van de middelen die ten dienste moeten worden gesteld aan deze doelstellingen en dat de betrekkingen tussen de EU en de ACS-landen meer moeten omvatten dan de overeenkomsten inzake economisch partnerschap (OEP) alleen;
 2. is derhalve van mening dat de EU bij het sluiten van OEP's voorrang moet verlenen aan de duurzame ontwikkeling van de ACS-landen en de uitroeiing van armoede, aan de bescherming van hun economieën tegen de gevolgen van de mondialisering als identieke regels worden toegepast op ongelijke situaties, alsmede aan maatregelen die moeten worden getroffen om ervoor te zorgen dat de ACS-landen ook profiteren van de mondialisering van de economie, zodat wordt bevorderd dat zij uiteindelijk ook daadwerkelijk deelnemen aan de wereldeconomie en de fundamentele behoeften van de betrokken volkeren kunnen worden bevredigd;
 3. verzoekt de Commissie en de lidstaten van de EU om bij het begin van de onderhandelingen op 27 september 2002 officieel te verklaren dat geen enkele ACS-staat er krachtens enige OEP of alternatieve regeling op achteruit zal gaan wat betreft de toegang tot de EU-markten;
 4. benadrukt dat het beginsel van een daadwerkelijk partnerschap impliceert dat er bij de onderhandelingen rekening wordt gehouden met het ontwikkelingsniveau en de enorme sociaal-economische gevolgen van de invoering van een vorm van wederkerigheid in de handelsbetrekkingen met de EU, met name voor de infant-industrieën, de werkgelegenheid en de staatsinkomsten van de ACS-landen;
 5. vraagt de Commissie om een effectrapportage, waarin wordt nagegaan wat de voordelen van de Overeenkomst van Cotonou voor de aangesloten landen zijn en vooral wat de voordelen van het suikerprotocol voor de ACS-suikerproducenten zijn; is van mening dat deze studie verschillende scenario's dient te bevatten, die de vermoedelijke uitwerkingen van de geplande veranderingen in de lopende overeenkomsten en van het initiatief "alles behalve wapens" op de ACS-suikerproducenten weergeven;

6. betreft het dat de Commissie twee jaar na de ondertekening van de Overeenkomst van Cotonou nog geen eerste evaluatie heeft ingediend van de waarschijnlijke gevolgen van de vrijhandelszones voor de sociale, economische en milieusituatie in de ACS-landen;
7. is van mening dat de publicatie van een dergelijke evaluatie aan het begin van de onderhandelingen onontbeerlijk is om alle deelnemers te laten beschikken over de met het oog op de transparantie noodzakelijke basisgegevens en dat de ACS-landen zo vroeg mogelijk moeten worden betrokken bij de opzet en uitvoering van deze impactstudies;
8. verzoekt de Commissie zo spoedig mogelijk de resultaten van haar onderzoeken naar het duurzaamheidseffect van de overeenkomsten inzake economisch partnerschap bekend te maken, zodat ze in de onderhandelingen kunnen worden meegenomen; wenst vanaf de beginfase nauw betrokken te worden bij deze onderzoeken;
9. verzoekt de Commissie erop toe te zien dat de noodzakelijke financiële middelen beschikbaar zijn, zodat iedere ACS-staat tijdens de eerste fase van de onderhandelingen - naast de regionale effectbeoordelingsstudies - een OEP-effectbeoordelingsstudie kan maken en met kennis van zaken besluiten kan nemen inzake de mogelijke gevolgen van een OEP voor de diverse sectoren van hun economie en zou graag zien dat deze nationale effectbeoordelingen worden gebaseerd op een aantal gemeenschappelijke criteria om coherentie, consistentie en eenheid binnen de ACS-groep te waarborgen voordat de tweede fase van de onderhandelingen begint;
10. wijst op de gapende kloof tussen de EU en de ACS-landen en is derhalve van mening dat alvorens over te gaan tot de liberalisering van en de invoering van een wederkerigheidsstelsel in de handel allereerst de handelsbelemmeringen (niet-tarifaire belemmeringen, subsidies voor EU-producten, ...) en de structurele belemmeringen (te weinig verwerkte producten, technologische achterstand, zwakke lokale en regionale markten, ...) geleidelijk uit de weg moeten worden geruimd omdat juist deze factoren ertoe geleid hebben dat de ACS-landen niet volledig hebben kunnen profiteren van de huidige niet-wederkerige faciliteiten;
11. bekrachtigt de noodzaak van een specifieke en gedifferentieerde behandeling van kleine, kwetsbare, niet aan zee gelegen of insulaire ACS-staten;
12. is van mening dat de ACS-landen alleen een ontwikkelingsniveau kunnen bereiken waarmee zij gediversifieerde eindproducten kunnen vervaardigen en naar de EU kunnen uitvoeren als zij eerst de tijd krijgen om de nationale en regionale integratie op een hoger plan te tillen en de Zuid-Zuid-handel te ontwikkelen en dat voor het welslagen van deze inspanningen selectieve, specifieke en tijdelijke beschermingsmaatregelen van wezenlijk belang zijn;
13. benadrukt dat de problemen met het aanbod van verwerkte producten alleen overwonnen kunnen worden en dat de noodzakelijke aanpassingen voor een openstelling van de economieën van de ACS-landen voor de EU alleen mogelijk zijn met behulp van specifieke steunprogramma's en aanzienlijke middelen en verzoekt de ACS en de EU met klem de uitvoering te overwegen van gecoördineerde en geïntegreerde landspecifieke steunprogramma's om de problemen aan de aanbodzijde in de ACS-landen op te lossen, ten einde de productie- en handelsinfrastructuur te verbeteren, de technologische inhoud van hun uitvoer te diversifiëren en te vergroten en de bevordering van personele middelen en het scheppen van stabiele arbeidsplaatsen, het onderwijs en het onderzoek te ontwikkelen;

14. wenst dat de Commissie bij de aanvang van de onderhandelingen een analyse presenteert van de te verwachten kosten van de liberalisering en van de wijze waarop deze zullen worden gefinancierd;
15. is van mening dat een dergelijke financiële inspanning niet alleen door de ACS-landen zelf of door het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) kan worden gedragen, maar speciaal door de EU uitgetrokken middelen vergen ten einde deze aanpassingen door te kunnen voeren; verzoekt de Commissie meteen aan het begin van de onderhandelingen een raming van de aanpassingskosten en een overzicht van de gedeelde belastinginkomsten voor de ACS-landen te presenteren;
16. verwelkomt de publicatie door de Commissie van de tussentijdse herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en verzoekt de Commissie en de lidstaten de inspanningen te versterken om ervoor te zorgen dat de hervorming de specifieke behoeften en prioriteiten van de ontwikkelingslanden weerspiegelt;
17. wenst dat de Commissie bij de aanvang van de onderhandelingen een analyse presenteert van de te verwachten gevolgen van de herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid voor de economieën van de ACS-landen en voor de sluiting van de OEP's;
18. wijst erop dat in het Akkoord van Cotonou wordt bepaald dat alleen onderhandelingen zullen worden aangegaan met landen die zich daartoe in staat achten; wenst derhalve dat de Commissie en de Raad bij de aanvang van de onderhandelingen meedelen welk handelsstelsel door de EU zal worden voorgesteld aan de ACS-landen die eventueel besluiten niet mee te doen aan het liberaliseringproces via de OEP's;
19. is van mening dat de buitenlandse schuld voor talrijke ACS-landen een onoverkomelijk obstakel is en hun ontwikkeling, een *conditio sine qua non* om werkelijk in de wereldeconomie te worden geïntegreerd, onmogelijk maakt; is van mening dat de EU, al in het eerste stadium van de onderhandelingen, welomschreven beloften moet doen zodat de bilaterale en multilaterale schulden van de ACS-landen kunnen worden beperkt en zo mogelijk opgeheven;
20. wenst dat een brede maatschappelijke discussie over de OEP-onderhandelingen wordt gevoerd en dat deze onderhandelingen regelmatig op parlamentsniveau worden gevolgd teneinde een volledig democratisch toezicht te verzekeren, met name door de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU; is van mening dat bij de onderhandelingen de nodige openheid en transparantie moeten worden betracht, dat de diverse basisdocumenten ten minste permanent in het Engels en Frans beschikbaar moeten zijn en dat het maatschappelijk middenveld, sociale groeperingen en de betrokken instellingen van de Verenigde Naties stelselmatig moeten worden geraadpleegd; acht het in het licht hiervan noodzakelijk dat ook instellingen die niet tot de overheid behoren toegang tot financiële bronnen krijgen, zoals in de Overeenkomst van Cotonou is bepaald;
21. verzoekt de Commissie het EP volledig op de hoogte te houden van het onderhandelingsproces, zodat het de Commissie kan voorzien van aanbevelingen, die belangrijke criteria zullen zijn voor zijn instemming met de uiteindelijke resultaten van de onderhandelingen;
22. acht het noodzakelijk dat de onderhandelingen tussen de EU en de ACS-landen uiteindelijk

resulteren in concrete voorstellen zodat reëel inhoud kan worden gegeven aan het officieel maar niet feitelijk door de WTO erkende recht van de ontwikkelingslanden op een speciale en gedifferentieerde behandeling en op beschermingsniveaus die een duurzame sociaal-economische ontwikkeling mogelijk maken;

23. acht een intensievere en nauwere samenwerking tussen de EU en de ACS-landen binnen de WTO van essentieel belang, waarbij vooral de volgende doelstellingen moeten worden nagestreefd:
 - a) flexibele interpretatie van het principe van "speciale en gedifferentieerde behandeling" zodat de niet-wederkerige handelsfaciliteiten van de EU voor de ACS-landen met het oog op hun ontwikkeling tot ver na 2008 kunnen worden verlengd;
 - b) de instandhouding en consolidatie van de protocollen die betrekking hebben op basisproducten en eventuele uitbreiding hiervan tot andere producten die voor de ontwikkeling van de ACS-landen van cruciaal belang zijn;
 - c) herziening van de overeenkomst inzake handelsgerelateerde aspecten van intellectuele eigendom (TRIPS) ten einde kennis- en technologieoverdracht te vereenvoudigen, de voorwaarden voor de verlening van octrooien voor de ontwikkelingslanden te versoepelen, de volksgezondheid in stand te houden en de WTO-regels in overeenstemming met de Internationale Overeenkomst inzake biodiversiteit te brengen;
24. verzoekt de Europese Unie en de ACS-landen de verklaring van Doha inzake de volksgezondheid aan te wenden als een plafond in hun onderhandelingen over TRIPS en dringt er bij de EU op aan het gebruik van TRIPS-vrijwaringsclausules door de ACS-landen aan te moedigen en te ondersteunen zodat zij in de behoeften op het gebied van de volksgezondheid kunnen voorzien; zou voorts heel graag zien dat de EU de inspanningen ondersteunt voor het ontwikkelen van een regionale capaciteit voor de productie van generieke geneesmiddelen in de ACS-groep om in de behoeften op het gebied van de volksgezondheid te voorzien;
25. wijst ook met nadruk op het belang van een zorgvuldig gestructureerd onderhandelingsproces dat rekening houdt met de beperkte mogelijkheden van de ACS-landen;
26. wijst op het belang van technische bijstand aan de ACS-landen gedurende het gehele onderhandelingsproces, teneinde een evenwichtig resultaat tussen handels- en ontwikkelingsbeleid tot stand te brengen;
27. verzoekt de lidstaten en de EU meer middelen uit te trekken voor technische bijstand aan de handel zodat de ACS-landen bij onderhandelingen beter beslagen ten ijs komen door hen de mogelijkheid te bieden deze zaken zelf en zelfstandig te organiseren;
28. verlangt dat het tijdschema voor de OEP's-onderhandelingen voldoende flexibel is, opdat er genoeg tijd overblijft om in te spelen op de door de ACS-groep geuite zorgen die spelen op het niveau van alle ACS-staten;

29. is van mening dat beide partijen besluiten moeten nemen over de structuur en de organisatie van de onderhandelingen, vooral met het oog op de openstelling ervan op regionaal niveau, zonder dat er enige druk op hen wordt uitgeoefend; is derhalve van mening dat voor de eerste fase van de onderhandelingen met alle ACS-landen genoeg tijd moet worden uitgetrokken om tot een duidelijke definitie van de toekomstige doelstellingen van de OEP's te komen;
30. verzoekt de Commissie ten volle rekening te houden met de ontwikkelingsbehoeften van de ACS-landen en geen al te grote druk op hen uit te oefenen om hen individueel, in regionale groeperingen of op welke manier dan ook tot onderhandelingen over een economische partnerschapsovereenkomst aan te zetten en de erkende rechten van de minst ontwikkelde landen op niet-wederkerige handelspreferenties te eerbiedigen en te beschermen;
31. benadrukt dat de politieke cohesie van de ACS-landen behouden moet blijven en dat het lopende integratie- en eenmakingsproces in Afrika en andere ACS-regio's niet mag worden verstoord; is derhalve van mening dat de geografische configuratie en de snelheid waarmee het regionaliseringsproces verloopt zaken zijn waarover de ACS-landen en de EU overeenstemming moeten zien te bereiken en verzoekt de Commissie en de lidstaten erop toe te zien dat de OEP's de inspanningen voor regionale integratie in de ACS-staten ondersteunen en dat zij niet met deze inspanningen wedijveren of deze ondermijnen;
32. benadrukt dat de Commissie in de onderhandelingen een soepele benadering moet volgen om rekening te kunnen houden met de verschillende ontwikkelingsniveaus van de ACS-landen en erkent dat een uniforme werkwijze contraproductief zou zijn;
33. maakt zich bezorgd over de gevolgen van het toenemend aantal verschillende handelsstelsels met de EU voor de harmonieuze regionale integratie van de ACS-landen;
34. is van mening dat maatregelen moeten worden getroffen ter aanmoediging van de overdracht van technologie, bijvoorbeeld door ondernemingen die programma's voor de overdracht van technologie naar de ACS-landen ontwikkelen faciliteiten aan te bieden voor de toegang tot exportkredieten;
35. is van mening dat de bepleite opening van de markten het vrije verkeer van personen vooronderstelt;
36. constateert dat er een grote ongelijkheid tussen de EU en de ACS-landen bestaat als het gaat om het aanbod van diensten; wenst dan ook dat dit onderwerp met de grootste omzichtigheid ter tafel wordt gebracht, door via een bottom-up-aanpak een restrictieve lijst op te stellen en de liberalisering in ieder geval niet te laten gelden voor openbare diensten die van essentieel belang zijn, zoals onderwijs, volksgezondheid, watervoorziening, energie en vervoer;
37. stelt vast dat de onderhandelingen over de liberalisering van aanbestedingen niet in de bepalingen van de Overeenkomst van Cotonou zijn opgenomen; is van oordeel dat de liberalisering van deze sector kan verhinderen dat de ACS-landen hun eigen ondernemingen opzetten om op deze aanbestedingen in te schrijven; wenst dan ook niet dat hierover in het kader van de OEP's wordt onderhandeld;
38. is van mening dat de ACS-landen hun volledige soevereiniteit moeten behouden over de controle op de investeringen op hun grondgebied ten einde de ontwikkeling van hun eigen economie te waarborgen; acht het beginsel van "non-discriminatie", dat afkomstig is uit de

multilaterale investeringsovereenkomst (MIO) en in de verklaring van Doha is opgenomen en in talrijke bilaterale investeringsovereenkomsten (BIO's) is bekrachtigd, niet geschikt voor de betrekkingen tussen duidelijk ongelijke economische actoren zoals in het geval van de EU en de ACS-landen;

39. is van mening dat de kwestie van de controle op de eerbiediging van de mensenrechten en van het recht van minderheden door transnationale, met name Europese ondernemingen die in de ACS-landen opereren, bij de onderhandelingen aan de orde moet komen;
40. verzoekt de lidstaten die dit nog niet gedaan hebben de Overeenkomst van Cotonou zo spoedig mogelijk te ratificeren om daarmee uitdrukking te geven aan hun bereidheid om de armste ontwikkelingslanden in de wereld te helpen;
41. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de regeringen en parlementen van de ACS-landen, de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU, de ACS-Ministerraad, de Conferentie van de Verenigde Naties over handel en ontwikkeling, de Wereldhandelsorganisatie, de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds.

TOELICHTING

1. Een specifiek kenmerk van de Overeenkomsten van Lomé sinds 1975 was, afgezien van de financiële bijdragen uit het Europees Ontwikkelingsfonds, de garantie dat de ACS-landen toegang hadden tot de Europese markt, zonder douaneheffingen te betalen over de meeste producten uit de ACS-landen en zonder verplicht te zijn hier iets tegenover te stellen.

2. Meer dan een kwart eeuw na de ondertekening van de Overeenkomst van Lomé tussen de EG en de ACS-landen heeft het preferentieel openstellen van de Europese markt voor de ACS-landen niet kunnen verhinderen dat hun aandeel in de invoer van de EU tussen 1976 en 2000 gedaald is van 7 naar 4% en dat onze investeringen zijn teruggelopen: minder dan 2% van de directe buitenlandse investeringen in de ACS-landen is afkomstig uit de EU.

Daarnaast moet erop gewezen worden dat hoewel de uitvoer van de ACS-landen naar de EU weliswaar met circa 2% per jaar is gestegen, de uitvoer uit de Mediterrane landen en Latijns-Amerika jaarlijks ongeveer met 6% is gestegen, terwijl dit percentage voor Azië circa 12% per jaar bedraagt.

In 2000 was nog steeds 70% van de uitvoer van de ACS-landen naar de EU beperkt tot tien producten en een derde van deze uitvoer kwam voor rekening van Zuid-Afrika, terwijl de overige 75% slechts uit tien landen afkomstig was. Aardolie, diamanten en goud vertegenwoordigen 45% van de invoer.

3. De redenen voor dit echec zijn uiteenlopend. De Commissie stelt voor hiervoor een oplossing te vinden door de niet-wederkerige faciliteiten te vervangen door het instellen van een vrijhandelszone of diverse vrijhandelszones met de ACS-landen. Uw rapporteur vindt deze redenering nogal merkwaardig omdat de tarifaire belemmeringen bij de invoer in de EU niet echt een hindernis voor de ACS-producten vormen, terwijl de EU-uitvoer naar de ACS-landen wel een reëel gevaar voor hun economieën, regionale integratie en sociale cohesie vormt. De EU biedt sinds 1971 handelspreferenties aan de ontwikkelingslanden, in het kader van haar algemene preferentiesysteem (APS) dat in 2001 is uitgebreid met het zogeheten "alles-behalve-wapens"-initiatief en een nieuw APS-reglement dat van 2002 tot 2004 van toepassing zal zijn.

Maar de echte oorzaken van het probleem liggen naar het schijnt eerder bij de ontoereikende productie- en afzetstructuren die voornamelijk gericht zijn op een onmiddellijke uitvoer van grondstoffen naar het noorden, in plaats van een verwerking ter plaatse en de zuid-zuidhandel tussen gelijkwaardige partners teneinde de nationale en regionale integratie van deze landen in de hand te werken. In het kader van de export hebben overigens vooral de niet-tarifaire belemmeringen aan belang gewonnen en zij vormen thans de belangrijkste hinderpaal voor de toegang van invoerproducten uit de ACS-landen op de EU-markt. Maar het echte probleem ligt eerder bij de niet-tarifaire belemmeringen die zijn toegenomen en die de belangrijkste hinderpaal vormen voor de toegang van invoerproducten uit de ACS-landen op de EU-markt. Om precies te zijn: in 1999 kwam 99% van de invoer uit de ontwikkelingslanden voor het APS in aanmerking, maar dit systeem werd slechts bij 31% van de invoer toegepast. Voor de ACS-landen hoeft over 93% van de uitvoer naar de EU in theorie geen douanerechten te worden betaald en bestaan er ook geen volumebeperkingen. Voor de 39 ACS-landen die tot de minst ontwikkelde landen behoren, bedraagt dit percentage 99%, maar dit blijkt in de praktijk niet zo uit te werken. Om wat voor belemmeringen gaat het hier? Het gaat hier met name om niet-handelsvoorwaarden voor de preferenties, de toepassing van technische normen en sanitaire en fytosanitaire maatregelen, te strikte regels om de oorsprong van producten aan te tonen, ingewikkelde

documenten en douaneprocedures. Hierdoor worden de landen en ondernemingen die over een relatief armzalige technische, wetenschappelijke en technologische infrastructuur beschikken, verhinderd van het preferentiële handelssysteem te profiteren. Daarnaast kan men zich afvragen of het echeq van de Overeenkomst van Lomé niet te wijten is aan het verbinden van voorwaarden aan de "structurele aanpassingen" onder auspiciën van het IMF en de Wereldbank, alsmede de problemen die zich voordoen bij het terugbetalen van de buitenlandse schuld?

4. Het is noodzakelijk het concept van partnerschap en ontwikkelingshulp in het kader van de ACS-EU-betrekkingen te behouden. Het doel is de ontwikkelingslanden te integreren in een gunstiger mondiaal systeem zodat zij geleidelijk aan en op een maatschappelijk harmonieuze wijze kunnen groeien, hun spaartegoeden en productie kunnen vergroten, hun productiecapaciteit kunnen diversifiëren, hun technische capaciteiten kunnen verbeteren en hun aandeel in de keten van de toegevoegde waarde kunnen verhogen. In de Overeenkomst van Cotonou wordt bepaald dat de economische en handelssamenwerking tot doel heeft een harmonieuze en geleidelijke integratie te bevorderen van de economieën van de ACS-landen in het economisch stelsel van de wereld, de productie, het aanbod en de handelcapaciteit van deze landen te verhogen ten einde een nieuwe handelsdynamiek tot stand te brengen en investeringen aan te moedigen. Dit kan echter alleen als een overeenkomst de daadwerkelijke ontwikkeling tot doel heeft. Maar omdat de internationale economische betrekkingen instabiel zijn, het particuliere buitenlandse kapitaal volatiel is, de grondstofkoersen onberekenbaar zijn en de liberalisering van de handel niet onder controle is, komt de ontwikkeling van zulke kwetsbare economieën als die van de ACS-landen op het spel te staan.

Zelfs relatief gelijkwaardige mededingingsvoorwaarden - dus niet die welke thans gelden - zouden niet voldoende zijn omdat de ongelijkheid en de armoede zodanig zijn dat de landen en hun inwoners vanuit te uiteenlopende startposities vertrekken. Dit wil zeggen dat de vervanging van tarifaire faciliteiten door een wederkerigheidssysteem de economische ontwikkeling dreigt te ondermijnen. Uw rapporteur is dan ook van mening dat in plaats van het beginsel van wederkerigheid en flexibiliteit dat door de Commissie en de Raad wordt voorgesteld, de daadwerkelijke oorzaken van het echeq van de economie van de ACS-landen moeten worden aangepakt, de niet-tarifaire belemmeringen moeten worden beperkt, de exportsubsidies vanuit de EU moeten worden afgeschaft, met name bij de uitvoer van voedingsproducten, en het beginsel van "speciale en gedifferentieerde behandeling" (SGB) op concretere wijze moet worden gedefinieerd en meer op de huidige realiteit moet worden afgestemd.

Het uitgangspunt van de speciale en gedifferentieerde behandeling is weliswaar eenvoudig en door de WTO erkend, maar er is niet voldoende politieke wil om hieraan een concrete inhoud te geven die is afgestemd op de behoeften van de ontwikkelingslanden. De SGB gaat ervan uit dat landen die wat betreft hun economische structuur ongelijk zijn, niet op voet van gelijkheid kunnen worden behandeld. De ontwikkelingslanden gaan gebukt onder structurele economische problemen die een speciale behandeling rechtvaardigen om hun integratie in de internationale economie te bespoedigen en op deze wijze de oorzaken van de internationale ongelijkheid aan te pakken. De internationale samenwerkingsinstrumenten die zijn opgezet om de speciale en gedifferentieerde behandeling in de praktijk te brengen waren vooral compenserend van aard. Op handelsgebied was de speciale behandeling vooral terug te vinden in maatregelen die bedoeld waren om de douanerechten op de exportproducten van deze landen te verlagen. Op financieel gebied zijn multilaterale of bilaterale kredieten tegen gunstiger voorwaarden verstrekt dan die welke op de markt gelden. Ook had men toegezegd de ACS-landen 0,7% van het BBP van de rijke landen in de vorm van overheidssteun te verstrekken.

Op grond van de steeds nauwere banden tussen de nationale en internationale economieën en de toenemende en nog steeds niet opgeloste ongelijkheid tussen Noord en Zuid, kan men zich afvragen of de middelen die thans in het kader van de SGB zijn aangewend, geschikt zijn om de hierboven omschreven ongelijkheid op internationaal niveau te verkleinen. De uitgangspunten van het concept zijn ongetwijfeld nog steeds waardevol, maar zijn de middelen wel adequaat genoeg?

In het kader van de internationale economische samenwerking moeten nieuwe vormen van compenserende maatregelen op nieuwe gebieden worden onderzocht. Voor gebieden als technische overdracht, intellectuele eigendom, flankerende maatregelen voor particuliere investeringen moeten nieuwe vormen van compenserende maatregelen in overweging worden genomen. We moeten een SGB ontwikkelen die een antwoord kan bieden op de nieuwe uitdagingen en die zowel handels-, financiële en technologische maatregelen op lange termijn omvatten om op alle gebieden waar er tussen de landen sprake van ongelijkheid is duurzame capaciteiten op te bouwen: toegang tot de markten onder aanvaarding op lange termijn van de niet-wederkerige faciliteiten zoals die thans voor de ACS-landen gelden, tot financiering, concurrentievermogen, technologie en verbetering van het human capital, onderwijs, volksgezondheid, infrastructuur. Daarnaast moeten in het kader van de WTO opnieuw prijsgarantiestelsels worden opgelegd voor een reeks producten waarvan de bedrijfskolom voor de ontwikkelingslanden van essentieel belang is. Uit het instorten van de koffieprijs en de gevolgen hiervan voor een groot aantal landen blijkt bijvoorbeeld dat de totale liberalisering van de handel tot ongelijkheid en onbillijkheid kan leiden.

De modernisering van de SGB moet niet worden opgevat als een liefdadigheidsactie maar als een middel om de ontwikkelingslanden in staat te stellen in alle opzichten de rol te vervullen die hen in het kader van de internationale betrekkingen van een geglobaliseerde wereld toekomt. Zoals we hieronder zullen zien, is het mandaat dat aan de Commissie is verleend om nieuwe handelsovereenkomsten met de ACS-landen te sluiten hiervan helaas ver verwijderd.

5. Op 9 april 2002 heeft de Commissie een voorstel ingediend tot het sluiten van overeenkomsten inzake economisch partnerschap (OEP) met ACS-regio's en -landen. De Raad van ministers van Algemene Zaken heeft op 17 juni jl. een aanbeveling goedgekeurd waarin de Commissie toestemming wordt verleend OEP's te sluiten.

De rechtsgrondslag wordt gevormd door de Overeenkomst van Cotonou waarin niet alleen de doelstellingen en beginselen van de economische en handelssamenwerking zijn vastgelegd (artikelen 34 en 35), maar ook de modaliteiten en procedures (artikelen 36 en 37): de OEP's hebben tot doel de handelsbelemmeringen tussen de EU en de ACS-landen geleidelijk aan uit de weg te ruimen (art. 36, lid 1); de onderhandelingen zullen in september 2002 beginnen en uiterlijk in 2007 worden afgerond. Aan de onderhandelingen wordt deelgenomen door die ACS-landen die van mening zijn dat zij hiervoor klaar zijn op het door hen gepast geachte niveau en overeenkomstig de door de ACS-groep goedgekeurde procedures met inachtneming van het regionale integratieproces van de ACS-landen (art. 37, lid 5). Het gaat erom vrijhandelszones tussen de EU en de ACS-landen tot stand te brengen, hetgeen voor de handelsbetrekkingen tussen de EU en de ACS-landen totaal nieuw is, omdat te zijner tijd de afschaffing van de niet-wederkerige handelspreferenties en de geleidelijke opheffing aan beide zijden van de handelsbelemmeringen ten behoeve van een grotere wederkerigheid worden gepland. Helaas is er nog geen onderzoek ingesteld naar de gevolgen waartoe deze liberalisering voor de

afzonderlijke ACS-landen of -regio's zal leiden.

6. Het mandaat dat aan de Commissie is verleend is dus verre van toereikend. Men hoeft daarbij maar te kijken naar de verklaring van Kaapstad die door de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU op 21 maart 2002 over de komende onderhandelingen tussen de ACS en de EU is aangenomen met het oog op het sluiten van nieuwe handelsovereenkomsten om te constateren dat we nog ver verwijderd zijn van de doelstellingen en beginselen van deze verklaring.

- a) Hoe staat het met de "bijdrage aan de structurele verandering van de economieën van de ACS-staten om hun productiestructuren te richten op de productie van goederen en diensten waarnaar de meeste vraag bestaat en een gunstiger prijsontwikkeling? Hoewel het hier gaat om een fundamenteel vraagstuk van de betrekkingen tussen de EU en de ACS-landen wordt in het mandaat van de Commissie slechts artikel 34 van de Overeenkomst van Cotonou geciteerd waarin wordt bepaald dat de economische partnerschapsovereenkomsten tot doel hebben "de soepele en geleidelijke integratie van de ACS-staten in de wereldeconomie te bevorderen, met inachtneming van hun politieke keuzen en ontwikkelingsprioriteiten, zodat hun duurzame ontwikkeling wordt gestimuleerd en wordt bijgedragen aan het eind maken aan de armoede in de ACS-landen". Er wordt dus voorbijgegaan aan de programma's die specifiek bedoeld zijn het hoofd te bieden aan de economische, sociale en milieuproblemen van de ACS-landen, zoals in de verklaring van Kaapstad wordt voorgesteld.
- b) Ook het landbouwvraagstuk en de externe gevolgen van het GLB komen in het voorstel nauwelijks aan bod. De EU moet de ACS-landen helpen zelfvoorziening op voedselgebied te bereiken en de openstelling van de ACS-markten voor landbouwproducten uit de EU kan catastrofale gevolgen hebben voor hun binnenlandse productie.
- c) Ook wordt zo goed als voorbijgegaan aan de fiscale kwestie en de derving van inkomsten uit douanerechten voor de ACS die voortvloeit uit de afschaffing van de douanerechten. Hiervoor is geen enkel specifiek programma gepland.
- d) Op gebieden die voor de ACS-landen niet van direct belang zijn, gaat het voorstel van de Commissie wel verder.
 - openbare aanbestedingen (zie 6.2);
 - gegevensbescherming (zie 6.2).

Moeten deze sectoren werkelijk geliberaliseerd worden terwijl de ACS-landen met grote aanbodcapaciteitsproblemen te kampen hebben? Er zij overigens op gewezen dat openbare aanbestedingen niet eens in de Overeenkomst van Cotonou worden genoemd (handelsgebieden, art. 44 e.v.).

Uw rapporteur is van mening dat een liberalisering van deze sectoren, waarom de ontwikkelingslanden tijdens de ministeriële conferentie van Dohan niet eens gevraagd hebben, meer dan voorbarig is. Zij is van mening dat de liberalisering van de dienstensector weliswaar in het directe belang is van EU-ondernemingen, maar de mogelijkheid van de ACS-landen om hun eigen dienstensector die van essentieel belang voor hun ontwikkeling, te consolideren, ernstig in gevaar brengt.

7. Het rooster dat voor de onderhandelingen is uitgestippeld en met name het feit dat de onderhandelingen op regionaal niveau uiterlijk pas in januari 2003 van start zullen gaan is ongetwijfeld aan de krappe kant, zoals de ministers van de ACS-landen ook duidelijk hebben

laten weten. De Commissie zou rekening moeten houden met hun verzoek om de eerste onderhandelingsperiode, die zich op het niveau van alle ACS-landen afspeelt, bijvoorbeeld tot januari 2004 te verlengen zodat zij overeenstemming over een gemeenschappelijk kader kunnen bereiken en voldoende tijd hebben om eventuele regionale hergroeperingen voor te stellen die niet indruisen tegen hun integratie-inspanningen en het huidige integratieproces op het Afrikaanse continent. Er zal toch eerst aandacht moeten worden geschonken aan het probleem van de regionale situatie van de ACS-landen, met name in Afrika waar de diverse landen deel uitmaken van diverse regionale verbanden. De Commissie is van mening dat er in beginsel geen bilaterale overeenkomsten moeten worden gesloten en dat de regionale OEP's de voorkeur verdienen. Dit kan er echter toe leiden dat enkele gebiedsdelen worden bevoorrecht. Uw rapporteur is van mening dat het behoud van de eenheid en solidariteit van de ACS-landen voorrang verdient. Daarnaast zij erop gewezen dat er momenteel een onderhandelingsronde in het kader van de WTO plaatsvindt die voor eind 2005 zal worden afgerond, d.w.z. voordat de onderhandelingen tussen de EU en de ACS-landen zullen zijn afgelopen. Artikel XXIV van de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten, op grond waarvan de ontwikkelingslanden aanspraak kunnen maken op een voorkeurbehandeling als zij met rijke landen een vrijhandelsovereenkomst sluiten, is in zijn huidige formulering te rigide en moet herzien worden zodat het gunstiger uitvalt voor de ontwikkelingslanden door hen meer flexibiliteit met betrekking tot de producten en het tijdspad.

Tot slot zij erop gewezen dat in artikel 37, lid 6 van de Overeenkomst van Cotonou bepaald is dat de Gemeenschap in 2004 de situatie zal beoordelen van de landen niet behorende tot de groep van minst ontwikkelde landen die besluiten dat zij niet in staat zijn om economische partnerschapsovereenkomsten aan te gaan en dat zij alle alternatieve mogelijkheden zal bezien om deze landen een nieuw handelskader te bieden; in artikel 37, lid 7 wordt bovendien bepaald dat bij de onderhandelingen over de economische partnerschapsovereenkomsten rekening wordt gehouden met het ontwikkelingsniveau en de sociaal-economische gevolgen van handelsmaatregelen voor de ACS-landen en hun aanpassingsvermogen en vermogen hun economieën aan het liberalisatieproces aan te passen.

Beide partijen moeten dus zonder dat zij onder druk worden gezet het ritme, de structuur en de organisatie van de betrokken onderhandelingen kunnen bepalen.

8. Als de markten dan al meer moeten worden opgesteld, kan dat alleen op voorwaarde dat de kleine en middelgrote producenten worden gesteund in plaats van de grote import-exportbedrijven en productieondernemingen. Daarbij moet er een strengere controle komen op met name Europese multinationals door bij de onderhandelingen de invoering van controlemechanismen op dit soort ondernemingen op de agenda te plaatsen zodat zij de mensenrechten, de rechten van minderheden en het beginsel van de duurzame ontwikkeling in acht nemen.

26 augustus 2002

**ADVIES VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, EXTERNE HANDEL,
ONDERZOEK EN ENERGIE**

aan de Commissie ontwikkelingssamenwerking

over de aanbevelingen van het Europees Parlement aan de Commissie inzake de sluiting van overeenkomsten inzake economisch partnerschap met ACS-regio's en -landen (2002/2097(INI))

Rapporteur voor advies(*): Gary Titley

(*) Hughes-procedure

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie benoemde op haar vergadering van 4 juni 2002 Gary Titley tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 9 juli en 26 augustus 2002.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 34 stemmen voor en 1 tegen haar goedkeuring aan de hierna volgende conclusies.

Bij de stemming waren aanwezig: Carlos Westendorp y Cabeza (voorzitter), Gary Titley (rapporteur voor advies), Konstantinos Alyssandrakis, Luis Berenguer Fuster, Gérard Caudron, Giles Bryan Chichester, Willy C.E.H. De Clercq, Francesco Fiori(verving Paolo Pastorelli), Christos Folias (verving Paul Rübig), Neena Gill (verving Erika Mann), Alfred Gomolka (verving Konrad K. Schwaiger), Michel Hansenne, Malcolm Harbour (verving Bashir Khanbhai), Roger Helmer (verving Umberto Scapagnini), Hans Karlsson, Dimitrios Koulourianos (verving Fausto Bertinotti), Werner Langen, Rolf Linkohr, Caroline Lucas, Hans-Peter Martin (verving Massimo Carraro), Marjo Matikainen-Kallström, Eryl Margaret McNally, Angelika Niebler, Giuseppe Nisticò (verving Guido Bodrato), Reino Paasilinna, Elly Plooij-van Gorsel, Samuli Pohjamo (verving Nicholas Clegg), John Purvis, Bernhard Rapkay (verving Norbert Glante), Imelda Mary Read, Christian Foldberg Røvsing, Esko Olavi Seppänen, W.G. van Velzen, Alejo Vidal-Quadras Roca en Olga Zrihen Zaari.

CONCLUSIES

De Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie ontwikkelingssamenwerking onderstaande suggesties in de goed te keuren ontwerp-resolutie op te nemen:

- A. overwegende dat de EU-ACS-overeenkomst van Cotonou voorziet in de sluiting van overeenkomsten inzake economisch partnerschap ten behoeve van de totstandbrenging van regionale vrijhandelszones,
- B. overwegende dat de EU op de IVE ministerconferentie van de WTO een *waiver* heeft verkregen voor de unilaterale handelspreferenties die in het kader van de overeenkomst van Cotonou aan de ACS-landen zijn toegekend,
- C. overwegende dat de overeenkomsten inzake economisch partnerschap het bestaande handelsregime tussen de EU en de ACS-landen ingrijpend zullen wijzigen,
- D. gezien de zogenaamde Verklaring van Kaapstad van de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU over de eerstkomende ACS-EU-onderhandelingen voor nieuwe handelsregelingen, die in de toekomst als richtsnoer voor de onderhandelingen moet dienen,
 - 1. verzoekt de Commissie om in Genève samen te werken met de ACS om te zorgen voor de nodige soepelheid in de regels van de Wereldhandelsorganisatie voor regionale overeenkomsten en bijzondere en gedifferentieerde behandeling, zodat de ontwikkeling resultaten oplevert;
 - 2. stelt vast dat de totstandbrenging van vrijhandelszones tussen de EU en verschillende regio's in de ACS-landen de economische samenwerking tussen de ACS-landen kan versterken en zal bijdragen tot de ontwikkeling van hun economie, neemt dan ook met voldoening kennis van het voorstel van de Commissie dat de ACS-landen de behandeling die de EU geniet vooruitlopend op liberalisering van de handel met de EU automatisch ook laten gelden voor alle overige ACS-landen die deelnemen aan een partnerschapsovereenkomst,
 - 3. wijst er evenwel op dat de afschaffing van tarieven een aanzienlijk verlies van overheidsinkomsten betekent en dus voor veel ACS-landen, met name de minst ontwikkelde onder hen, begrotingsproblemen meebrengt,
 - 4. wijst erop dat er in de onderhandelingen rekening gehouden moet worden met de weerslag van de lopende hervormingen in het gemeenschappelijk landbouwbeleid op de ACS-landen om de negatieve invloed zo gering mogelijk te houden;
 - 5. acht het daarom nodig om het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid uit te breiden om de ACS-landen bij te staan in de fase die tot hun volledige opname in de wereldhandel moet leiden;
 - 6. verzoekt de Commissie ten volle rekening te houden met de ontwikkelingsbehoeften van de ACS-landen en geen al te grote druk op hen uit te oefenen om hen tot onderhandelingen over een economische partnerschapsovereenkomst aan te zetten, individueel, in regionale groeperingen of eventueel helemaal niet, en de erkende rechten van de minst ontwikkelde landen op niet-wederkerige handelspreferenties te eerbiedigen en te beschermen;

7. vraagt de Commissie een resultaatsonderzoek, waarin ze nagaat wat de voordelen van de Overeenkomst van Cotonou voor de aangesloten landen zijn, en vooral de voordelen van het suikerprotocol voor de ACS - suikerproducenten, en daarnaast met verschillende scenario's, die de vermoedelijke uitwerkingen van de geplande veranderingen in de lopende overeenkomsten, en van het initiatief "alles behalve wapens" op de ACS-suikerproducenten weergeven;
8. wijst op het belang van technische bijstand aan de ACS-landen gedurende het gehele onderhandelingsproces, teneinde een evenwichtige resultaat tussen handels- en ontwikkelingsbeleid tot stand te brengen;
9. wijst ook met nadruk op het belang van een zorgvuldig gestructureerd onderhandelingsproces dat rekening houdt met de beperkte mogelijkheden van de ACS-landen;
10. benadrukt dat de Commissie in de onderhandelingen een soepele benadering moet volgen om tegemoet te kunnen komen aan de verschillende ontwikkelingsniveaus van de ACS-landen, en erkent dat een uniforme werkwijze contraproductief zou zijn;
11. verzoekt de Commissie zo spoedig mogelijk de resultaten van haar onderzoeken naar het duurzaamheidseffect van de overeenkomsten inzake economisch partnerschap bekend te maken, zodat ze in de onderhandelingen kunnen worden meegenomen; wenst vanaf de beginfase van nabij betrokken te worden bij de ontwikkelingen in verband met het speciaal initiatief van Afrika;
12. verzoekt de Commissie het EP volledig op de hoogte te houden van het onderhandelingsproces, zodat het aanbevelingen tot de Commissie kan richten, die belangrijke criteria zullen zijn voor haar instemming met de uiteindelijke resultaten van de onderhandelingen;
13. vraagt de Commissie vooral om ervoor te zorgen dat de doelstellingen van uitroeiing van de armoede en duurzame ontwikkeling ten grondslag liggen aan alle aspecten van haar onderhandelingen met de ACS-landen op grond van de Overeenkomst van Cotonou.